

„Ecclesia semper reformari debet!” – 500 év után is reformáció!

“Ecclesia semper reformari debet!” (Az egyházat mindig reformálni kell). Mert az Egyház nem angyalokból, hanem elhívott, nem szent, hanem szentülni akaró emberekből áll. Ezért az Egyházban (Krisztus misztikus testében) mindig van reformálni, javítani, tisztogatni való. Mindig van valami olyan probléma, amit újból meg kell vizsgálni, újra kell fogalmazni, újra az Ige mértéke alá kell állítani, amiben az „egyházi struktúra” újbóli reformációra (visszaalakításra) szorul.

Az Egyház ugyan emberekből álló szervezet, de nem emberi szerveződés, hitvallásunk szerint a Szentlélek hívja létre, tartja meg, s formálja/újítja az idők végezetéig. 500 évvel ezelőtt – 1517. október 31-én – történt, hogy Luther Márton, a 34 éves egyetemi professzor kiszögezte 95 tételét a wittenbergi vártemplom kapujára. Azóta ezt az eseményt tekintjük a reformáció kezdetének, s az evangélikus egyház „születésnapjának”. Jóllehet maga Luther így tiltakozott: „Aztán az új hit követőit (akiket kezdetben Európa-szerte wittenbergi katolikusoknak hívtak) *nehogy az én ocsmány féreg nevemmel jelöljétek!*” – mégis úgy alakult – ahogyan ez általában lenni szokott a történelemben egy-egy jelentős szellemtörténeti eseménynél –, hogy a X. Leó kiátkozta „szakadárokat” lutheránosokként kezdték emlegetni.

Nem Luther volt az első...

...aki nyíltan bírálta a katolikus egyház korabeli gyakorlatát, hiszen 100 évvel korábban, Husz János katolikus pap, prágai egyetemi tanár (1398-tól professzor, 1401-ben a bölcsészeti kar dékánja) is megtette ezt, de őt sajnálatos módon a *Konstanzi Zsinat* (1414-18 között, a kíséretet is beleszámitva mintegy 20ezer!/ részvevővel, gyakorlatilag Európa minden uralkodója, vezető egyházi személyisége részt vett ezen) egyik „látványosságaként” máglyán megégették.

Érdemes megjegyezni: Husz írásban kérte – nem véletlenül, hiszen már 200 évvel korábban, az 1214-15-ös IV. Lateráni Zsinat intézményesítette az inkvizíciót –, hogy eskü alatt jelentsék ki, nem lesz bántódása, de amikor megjelent Konstanzbán, mégis elfogták... Hamis esküjüket azzal „védték”: „Az eretnekeknek tett eskü nem kötelez!”

Destruktív vagy konstruktív?

1517-ben Luther 95 tétele (melyek két-harmad részével ugyan szimpatizált a felsőpap-ság, de arra hivatkoztak, hogy az aktuális európai, politikai/egyházi helyzetben ezeket nem lehet végrehajtani, mert az megbontaná a Római Katolikus Egyház egységét!) már olyan nagy

jelentőséggel bírt, mely megrengette az akkori „rendszer”.

Jóllehet Luther (s a mögötte álló humanista tudóscsoport) a meglazult egyházi fegyelmet, a visszaéléseket akarták orvosolni, s Isten evangélium-alapú jó rendjét kívánták visszaállítani, de a konstruktív reformáló akarataikra végül X. Leó pápa kiközösítése volt a válasz”. Ha Luthernek nincsenek nagyhatalmú támogatói (élükön Bölcs Frigyes szász választófejedelemmel!), akkor az ágostonrendi szerzetes, a wittenbergi teológiai professzor is a máglyán végezte volna be földi pályafutását!

De mit kezdjünk Luther tételével 500 évvel később?

Most, a harmadik évezred elején, internetes, tudományos-technikai világunkban? Ha ma elolvassuk a 95 tételt, többnyire nem olyan alapelveket találunk bennük, melyeket ma alkalmazni tudnánk – már csak azért sem, mert azok főként a búcsúcédulák és az azokkal kapcsolatos visszaéléseket bírálták – az azonban kiviláglik belőlük, hogy a reformáció soha nem lehet egy lezárt esemény. Sokkal inkább egy örök folyamatról kell beszelnünk, amely igyekszik mindig visszavezetni a keresztény gyakorlatot a bibliai alapokhoz. *Ecclesia semper reformari debet!*

Luther a bíráló és a megbírált

Luther hatalmas személyes bátorsággal, heves intelligenciával és germán macsossággal rendelkező ember volt.

Korának teológiájával teleszívott elméje, annak képessége, hogy nagyon gyorsan meglássa egy ügy lényegét, és nyelvi ügyessége, ami képessé tette eszméinek érthető és életerős kifejezését – erős keverék volt. Férfiként mély hűségre és szeretetre ihletett. Megvolt benne az élet nagyfokú élvezetének képessége is. Egyszerre tudott finom és csípős lenni, ezért is oly szimpatikus minden korban, mert ember volt, s ember tudott maradni.

Sokan mégis Lutherben egy embertelen embert látnak...

Sok társadalmi összefüggéseket negáló, főleg aktuálpolitizáló és ennek hullámán népszerűsítést kereső neoprotestáns szekta áll be a Luthert keményen és lelkesen bírálók táborába, s csőlátásuk okán a helytelenül értelmezett Luthert a hitleri antiszemitizmus előfutárának tekintik.

Jóllehet ezeket a szektás élménykezesztényeket hiper-naív meggyőződésük-ből kibillenteni semmiféle tényszerű adattal nem lehet, ennek ellenére jegyezzük meg, hogy Luther zsidók elleni korabeli pamflet-kirohanása „*Weg mit Ihnen!*”-irata, kétharmadrészből egy már mások által jóval korábban megfogalmazott, erre a korra jellemző zsidóellenes gúnyirat gyakorlatilag „egy-az-egyben” átvétele volt. (Fontos: Luther nagyon is jól látta a korabeli egyház, s az uralkodók gazdasági-politikai érdekeinek összefonódását a reneszánsz-elindította pénzügyi gátlatalansággal! /Lásd: Fugger-, és Medici-bankházak európai hatalma!/ Ugyanakkor tapasztalta a világi vezetők – bársonyszéken ülő nagytolvajoknak nevezte őket – kegyetlenségeit (1524-25-ös német parasztfelkelés!), de megváltoztatni őket nem tudván azt üzent nekik: „Üssétek-vádjátok egymást, ahogyan csak akarjátok, de ne mondjátok magatokat keresztényeknek!”) Luther több száz írásából egyet kiemelve, s ez alapján őt nem csak megbírálni, de teljesen elítélni – 500 évvel a reformáció után, az adott korban nem élve, azt csak néhány véleményből felületesen ismerve – az érzelmi behatároltság, s a pártos-gondolkodás esetének kell tekinteni.

A lutheri reformáció 500 éve a lelki-szellemi megújulás bibliai üzenetét hozta újra napfényre. A Szentírás minden *alapvető üzenete* úgy az egyén, mint a hívők közössége, az egyház teljes megújítását kívánja – s ebben ad komoly segítséget a reformáció alaposabb ismerete! Előttünk áll egy számunkra fontos, s Európa történelmét alapvetően meghatározó, szellem-történeti eseményre emlékező ünnepi esztendő. Kísérjük figyelemmel!

Kedves Testvéreim!

Szeretettel köszöntök Mindenkit az Új naptári esztendőben! Amikor ezeket a sorokat digitális világba gépelem bele, odakint farkasordító hideg (-13 Celsiusfok!) van. Ilyenkor sokhelyütt lelassul, sőt „megáll az élet”, s olykor sajnos az embercsinálta technika is... Hiába, a teremtett világ elemi erői játszi könnyedséggel túltesznek az emberi akaraton! A fagyott mozdulatlanságnak is megvan azonban a maga szépsége, és az is dicséri az Élet URát!

Ha sok minden meg-/le is áll, az Isten dicsérete soha! Ha az ember meg is feledkezik Teremtőjéről, ha a dicsérő ének olykor el is halkul, a hegyek, s a völgyek, a sziklák s a kövek, a természet mind-mind a maga teremtettségbeli szépsége tökéletességével némán kiáltja bele az embervilágba: *Isten az Isten! Ó nem csak az Isten, de Ő az Egy-Isten-ünk is!* Ezt kívánjuk hangsúlyozni, amikor is katolikus és református testvéreinkkel együtt az ökumenikus imahét (hétfőn, szerdán és pénteken lásd az alábbi meghívót!) együtt csendesedünk el Isten ígéje mellett.

A Nikodémus Akadémiát február 2-án kezdjük, ennek szórólapja templomunk kijáratánál megtalálható, s elvihető.

Alkalmainkra mindenkit szeretettel várunk. Jöjjenek, s hívogassunk másokat is!
„Erős vár a mi Istenünk!”

Franko Máttyás

Ökumenikus imahét a krisztushívők egységéért

Tata – 2017. január 16-20. között

„Krisztus szeretete szorongat minket” (2Kor 5,14-20)

Alkalmaink:

Január 16. (hétfő) 18:00 óra
Szent Kereszt templom (Kossuth tér)
Igét hirdető: **Dr. Szabó Előd**
református lelképásztor

Január 18. (szerda) 18:00 óra
Evangelikus Kistemplom (Bárány u.)
Igét hirdető: **Havassy Bálint**
plébános

Január 20. (péntek) 18:00 óra
Református templom (Kocsi út)
Igét hirdető: **Franko Máttyás**
evangelikus lelkész

A várhatóan 40-45 perces istentiszteleti alkalmakat, (melyeken városunk gyülekezetei képviselő papok, lelképásztorok, lelkészek a liturgiában közösen szolgálnak) minden helyszínen testvéri beszélgetésre keret adó agapé (szeretetvendégség) követi, melyre Mindenkit szeretettel várunk!

Rövid-hírek

December 8-án gyülekezetünkben Kelemen Alex Viktor hivatásos katona a kereszttség szentségében részesült. A keresztelés szolgálatát Szabó János tatai evangélikus tábort lelkész végezte I Pét 1,3-9 alapján. A bensőséges ünnepi alkalmat úrvacsorával zártuk.

December 11-én, advent 3. vasárnapján délután megtartottuk szokásos „karácsonyváró” adventi zenés áhítatunkat. Idei műsorunkban nagy hangsúlyt fektettünk az ünnepváró dallamok évszázadokat átélő sokszínűségének bemutatására: felcsendültek középkori és barokk korállok, majd a magyar népi és tradicionális nemzetközi dallamok, és a jazz világa felé kalandozva modern angolszász karácsonyi dalok is. Köszönjük szolgáló zenészeinknek ezt a különleges délutánt, s Nemeskéry Csaba jazzgitárművész közreműködését! Itt is szeretnénk megköszönni egyházzenei áhítatunkat követő szeretetvendégség előkészületeiben, lebonyolításában résztvevő asszonnytestvéreinknek a segítségüket!

December 20-án a baji temetőben eltemettük Auer Nándor testvérünket, akit életének 65-ik évében szólított magához az Élet és a Halál URa. „Boldogok, akik az ÚRban hunytak el!”

Gyermekek karácsonyi műsora – dec. 24.

Január 6-án, Vízkereszt ünnepén városunk Sportszarnokát ökumenikus áldással felszenteltük.

BIBLIAÓRA
azok számára, akik szeretnék alaposabban megismerni a keresztény tanítás alapjait
18 órás
Nikodémus Akadémia
Minden este 18 órakor

február 2.

Egy Egyház – sok felekezet

Egy Szentírás – eltérő értelmezések?

EGY(Isten) és az EGYház egységének hiánya. Az ökumené jövője, s a jövő egyházai. Mit mondhat a teológia a „Sola Scriptura”-elvről 500 évvel a reformáció után?

Reformáció

1517-2017

Nők, reformáció és az Egyház

Ebben az esztendőben ünnepeljük a lutheri reformáció 500 éves évfordulóját. Félézer éve van tehát "lutheránusság", s hogy még ma is létezhetünk, Isten kegyelmének köszönhetjük. A kegyelem tántumának forrásában bizony nagy szerepet játszottak a nők is, Luther Márton feleségétől, *Bóra Katalintól* kezdve *Margot Käsmannig*. Éppen ezért néhány kérdést tettem fel a Joensuu-Pielisensuu-i testvérgyülekezetünk lelkesnőjének *Tiina Reinikainennek*.

Hogyan látod Te a nők szerepét a mai finn evangélikus egyházban?

A nők helyzete a finn evangélikus egyházban az elmúlt évtizedekben megváltozott. A nők természetesen mindig is munkatársakként és önkéntesekként felelősséget vállaltak a gyülekezet életében, de azáltal, hogy 1988-ban a lelkesi hivatal is betölthették, láthatóbbá vált a nők jelenléte, és természetesen nagyobb hatást gyakoroltak az egyházi életre. Sok gyülekezeti tag is úgy gondolja, hogy a nők sok mindent megváltoztattak az elmúlt években az egyházon belül. Véleményük szerint az egyházban ezáltal több a melegség és az elfogadás az emberek életvezetési kérdéseivel, s egyáltalán az élet kérdéseivel kapcsolatban. Jóllehet egyre több nő dolgozik az egyházi életben, a vezető pozíciókban még mindig kisebbségben vannak. Azt gondolom, hogy ez a helyzet az egyházban fokozatosan változik, mint ahogyan a társadalom minden más területén is változik a nők helyzete.

Az úgynevezett feminista teológiát nem mindig fogadták lelkesedéssel – főképp a férfiak – bár a női szemléletmód és a női lélek egész más fénybe helyezheti az Istenismeretünket/Isten-felfogásunkat. Milyen látod Te az Istenkép alakulását a mai világban és milyen tud ebben a szelídebb, együttérzőbb úgynevezett feminista megközelítés segítséget kínálni?

Ez túlságosan nagy kérdés ahhoz, hogy egész röviden válaszoljak rá. Meglátásom szerint nincs éles ellentétet a feminista teológia és a hagyományos teológia között. Azt gondolom, hogy a kettő ki tudja egészíteni egymást. A valóságról és a keresztyénységről alkotott képünket a dualizmus jellemzi, amelynek a gyökerei a görög platonista gondolkodásában gyökeredznek. Ez azt jelenti, hogy a valóságunkat kettősen osztjuk fel: férfi és nő, értelem és érzelem, lélek és test, és ember és természet. Nagyon hosszú ideig úgy gondoltuk, hogy ezeknek a pároknak az első/bal oldali tagja az értékesebb, mint a jobb/második. A feminista teológia felhívta a figyelmet a jobb oldalra, hogy a valóság-, és az istenképünk is kerekébbé, teljesebbé váljon ezáltal.

Milyen készültök gyülekezetként a lutheranizmus jubileumi évére? Vannak-e kifejezetten nőknek szóló programok a Joensuu-i gyülekezetben vagy a finn egyházban?

A kérdésed kapcsán jutott eszembe, hogy nem is gondoltunk (külön) a nőkre,

amikor a lutheranizmus jubileumának az ünneplésére készültünk. Nagyon szépen köszönjük, hogy felhívtad erre a figyelmünket! Így még megvalósíthatjuk ezt is! Ezen kívül sok tervünk van a jubileumi évre: ünnepi istentiszteletek minden gyülekezetben Mennybemenetel ünnepén, illetve különböző rendezvények tartása a jubileumi év folyamán. Az iskolákban és a médiában is teret kapnak a reformációval kapcsolatos témák és a lutheri reformáció jelentősége. Luther számos egyházi énekekkel is gazdagította az istentiszteletet – s ezen a jó reformátori úton járva mi éppen ebben a jubileumi évben 79 új egyházi énekket gyarapíthattuk Énekeskönyvünk kincsestárát, s ezeket elhoztuk egy szép kiadványban, a Tatai Gyülekezetnek...

Köszönöm a válaszokat, s remélem egyszer az új énekeket majd együtt is énekelhetjük!

Lelkészi Jelentés – 2016

Kedves Testvéreim!

Élérkezett az ideje, hogy röviden beszámoljak gyülekezetünk 2016-os évéről. Mindenek előtt Istennek legyen hála, hogy ezt az évet is szép rendben zárhatjuk!

Istentiszteleteink

66, egyházunk által előírt teljes liturgiájú alkalmunk volt. Ezeken – a rendelkezésre álló adataink szerint – átlagban mintegy 50-55-en vettünk részt, nagy ünnepeinken kb. 80-90-en voltunk. A statisztikánk szerint ez a korábbi esztendőkhöz adataival megegyező.

Gyülekezeti munkaágak

A Nikodémus Akadémia (Nika) alkalmainkból 27-et tartottam, melyek látogatottsága ebben az esztendőben hullámzó volt, a megszokott érdeklődés (legalább 10-12 ember) gyakran felére/harmadára esett vissza. Ennek okát két tényben látom: egyrészt a következő, 2017/I. félévi lesz a 30.(!) szemeszterünk, s bár igyekszünk érdekes témákat elővenni, problémákat felvetni, hogy ezekre biblikus válaszokat keressünk, tudomásul kell vennünk, hogy a „törzsgárda” is 15 évvel idősebb lett.

Látogatások. A Testvérek látogatását ebben az esztendőben is inkább délelőtti órákban végeztem. Ahogy korábban is kértem a Testvéreket, most is biztatom: **hívjanak! Szeretettel megyek mindenhova** – előzetes időpont-egyeztetés alapján.

Hitoktatás – Konfirmáció. A Tatai Református Gimnáziumban heti 12 órán tartok „hit-, és erkölcsstan”-t, szerda délutánonként pedig interneten keresztül tartok konfirmációi távoktatást ill. péntek délutánonként konfirmandusoknak tartottam felkészítést. Jelentem: idén májusban 2 gyermek konfirmált.

A Tatai Ref. Gimnáziumban csütörtök reggelként katolikus kollégámmal felváltva reggeli áhítatokat tartok, mintegy 350 tanulónak.

Gyülekezetünkben az Istentisztelettel párhuzamosan, kisgyermek részére továbbra is rendszeres foglalkozást tartunk, melyet Sziklai Tiborné Kati és Széles Anikó egymást váltva végeznek. Hálásan köszönjük szolgálatukat!

Működés – adminisztráció

Presbiteri-, számvetvésszéki üléseinket ebben az esztendőben is a kötelező számban megtartottuk. Az egyházfi-teendők elvégzését továbbra is önszerveződve és eredményesen végeztük, de néha kisebb kommunikációs gondok akadtak – ezen még javíthatunk, hogy mindenki időben értesüljön vállalásai aktuálissá válásáról. Jelentem, hogy ebben az esztendőben jómagam nyírtam a füvet a templomkertben –, ami nem tatai sajátosság, hasonló nagyságú gyülekezetekben is a helyi lelkész – „hadra-fogható” fiatalabb testvérek híján – végzi el ezt a feladatot.

Külön köszönöm itt is Szélesné Szabó Teodóra gyülekezeti pénztárosunk áldozatos, legidőigényesebb pontos munkáját, Németh László gondnok úr fűtési-, technikai kontrollját, önkénteseink templom-, s időszaki templomkert takarítását.

Gyülekezetünk felügyelője, Gröber Judit Ilona idén is buzgón részt vett az Országos Felügyelői Találkozókon, egyházügyi alkalmakon; presbiteri üléseinket, aktuális feladatainkat (külföldi munkája miatt) most is őhozzá igazítottuk.

Egyéb munkaágak

Mindenekelőtt rendszeresen szolgáló Kántorunk munkáját kell kiemelnem, s megköszönnöm, aki vasárnapról vasárnapra, szebbnél szebb előjátékokkal – olykor kamarazenei támogatottsággal – szolgál hűségesen. Nem minden gyülekezet büszkélkedhet ilyen zenei szinten szolgáló liturgus szolgálóval! Őt is, s az időnként hozzá csatlakozó kamarazenészeket is hallgassuk figyelemmel, a szent zene (musica sacra) kerete a liturgiának (ami a lelkész köszöntésével: „Erős vár a mi Istenünk!” kezdődik) segít fel-, s kiemelni a lelkünket a hétköznapi ritmusból! Ezt a szolgálatot nemegyszer beszélgetés zavarja... Gondoljunk arra, hogy sok testvérünk örömmel vagy fájdalommal a szívében érkezik, s megnyugvást keresnek a liturgus zene segítségével is!

Köszönet tehát minden zenélő szolgatársamnak, és külön köszönet gyülekezetünk Kántorának, aki nemcsak az istentiszteleti, illetve egyéb gyülekezeti alkalmak zenei szolgálatának folytonosságát biztosítja, de koordinálja évenkénti két alkalommal (Virágvasárnap, Advent) az egyházzenei áhítatokat is. Aki zenél az tudja, hogy mennyi előkészület, gyakorlás van egy-egy zenedarab mögött...

Más...

Testvérgyülekezeti (finnországi, luxemburgi) kapcsolatainkat idén – levelezési szinten (e-mailek) – ápoltam. Az elmúlt esztendőkhöz hasonlóan idén is ruhasegély-akciót szerveztünk, melynek keretében mintegy 2 tonna használt ruhaneműt, gyerekjátékot osztottunk szét természetesen nem csak evangélikusoknak.

Ebben az esztendőben ünnepeltük gyülekezetünk alapításának 90. évfordulóját. A szép rendben lezajlott ünnepségen, melyen finnországi (Joensuu Pielisenssu) és luxemburgi lelkésztestvéreim is jelen voltak – várokozással/várokozásunkkal ellentétben –, lényegesen(!) kevesebb gyülekezeti tagunk vett részt, s bár reméltük, hogy az ünnepségünk média-visszhangja majd több „rejtőzködő” evangélikus hívünket ér el – ez sajnos nem történt meg. Mindezek ellenére köszönöm a hívogató szolgálatában meg nem lankadó Testvérek támogatását!

Kazuális szolgálatok

2016-ban 6 keresztelezési szolgálatom volt – ebből 2 felnőtt férfi, 3 kislány és 1

kislány – részesült a keresztség szentségében. 6 temetésem (3 férfi és 3 nő) volt, 5 (+2 ökumenikus) esküvői szolgálatot kértek tőlem. Idén ketten (1 fiú, 1 leány) konfirmáltak.

Reprezentáció

Számos társadalmi eseményre (pl. ökumenikus kenyéradás) hívtak meg az elmúlt esztendőben is, ahol képviseltem evangélikus egyházunkat, gyülekezetünket. Többször kértek fel előadásokra (pl. nyugdíjasklub), vendég-szolgálatokra (reformáció-, egyetemes imaheti alkalmak).

Gyülekezetünk lelkeségét és információáramlását papíralapon (A/3-as hordozólapon, fekete-fehér lézer-printerrel kinyomtatva, 70-80 példányban) segítő, hírűségünk a „Lutherrózsa” idén is rendszeresen megjelent. Havonta, (nyáron kéthavonta) mindig az első vasárnapon olvashatjuk 4-8 A/4-es oldalon. Tájékozódhatunk gyülekezetünk életéről, riportokat találhatunk benne, de lefűzve egyben egyházközségünk krónikáját is adja. Az újságszerkesztés elég időigényes foglalatosság, de azt vettem észre, hogy a gyülekezetben belüli információáramlásnak ez a leghatásosabb és legkedveltebb módja. Mindenki szívesen kézbeveszi, olvasgatja, ezért inkább erre szánom az energiámat, mint a kisebb eredményt hozó honlap folyamatos karbantartására. Ezért gyülekezeti honlapunkat – többnyire időhiány miatt – ritkábban frissítem. Vasárnapi prédikációimat – sikeres hangfelvétel esetén – igyekszem gyorsan felmásolni, hogy interneten meghallgatható legyen. (Határon túli visszajelzéseket is kaptam.)

Alkalmaink nyomkövetését segíti – 2013. március vége óta – gyülekezeti Facebook-odalunk, melyen jelenleg 291-en követik figyelemmel eseményeinket.

Anyagiak

Gyülekezetünk Vezetősége nevében is mindenki áldozatkész támogatását köszönöm! Működőképességünket korlátozó anyagi nehézségünk nem volt. Igen nagy köszönetet kell mondanunk Szélesné Szabó Teodóra pénztárosunknak, aki számos, határidővel terhelt pénzügyi-adminisztrációs feladatot old példás buzgalommal, kitartással (az ÚRIsten áldja ezért is!) hétről hétre, hónapról hónapra – úgy online-, mint hagyományos papír-alapon is!

Köszönöm minden Testvéremnek elvégzett munkában, anyagiakban megmutatkozó egészéves támogatását! Isten áldása kísérje mindenki felajánlását!

Végül, de nem utolsó sorban, szeretném megköszönni feleségem mindennemű támogatását, amivel a szolgálatomat, mint papfeleség hűségesen segítette és segíti.

Tisztelettel kérem 2016. évi lelkészi jelentésem elfogadását!

Franko Mátyás ev. lelkész – Tata